

SỰ PHÁT-TRIỂN THƯ-VIỆN TẠI THÁI-LAN

NGUYỄN HÙNG CƯỜNG

Ngày nay, trên bình diện phân-loại, một cuộc tổng-kê về nhu cầu thư viện tại Thái Lan không có chi khác với nhu cầu kiểm kê vào năm 1951; chỉ có mức độ nhu cầu là đã thay đổi và có thể được tóm lược như sau : quan niệm mới về dịch vụ, tài chánh, thư phẩm và các tài liệu khác; tổ chức và huân luyện nhân viên.

69 vị quản thủ Thái-Lan sau khi xuất ngoại du học và hồi hương, đã trở nên quen thuộc với quan niệm về dịch vụ hiện nay đã thâm nhuần mọi loại thư viện tại Tây phương. Hiện giờ, họ đang áp dụng các phần thích ứng của dịch vụ mới của ngành thư viện vào thư viện tại Thái Lan, như : sử dụng cửa kiền không có khoá, tự do chọn sách trên kệ, thành lập ban sách tham khảo, cho mượn sách về nhà; các sự kiện này đã thay đổi thư viện từ 10 năm nay.

Thật vậy, việc này đã mang lại cho thư viện thuộc các cơ sở giáo dục một bộ mặt mới mẻ. Và nhờ đó mà công việc tham khảo được đi liền với việc giáo huấn. Quan niệm này đã không được nhà chức trách hành chánh ý thức và họ vẫn giữ mãi những tập quán cổ truyền về thư viện.

Các vị quản-thủ thư-viện hiện rất được ủng hộ bởi các người Thái Lan đa xuất ngoại du học các môn khác hoặc đã đi quan sát và một khi họ trở về đều đòi hỏi phải thành lập những loại thư viện mà họ đã quá quen hoặc trông thấy ở ngoại quốc. Nhưng quảng đại quần chúng thời không biết mong chờ gì ở thư viện công cộng mà cũng chẳng biết đòi hỏi bao nhiêu ở loại thư viện này.

Ý niệm về sự kiện việc thành lập cùng sự duy trì thư viện là tồn kén, chưa được các nhà chức trách hành chánh chấp nhận. Tài chánh để yểm trợ không thể không do nhiều nguồn gốc mà ra. Lương bổng hiện bị cơ quan hành chánh kiểm soát chặt-chẽ về ngạch trật, và do ngân sách chánh phủ đài thọ. Sách và các tài liệu khác được thu đặc với lệ phí của học sinh, sinh viên và các độc giả muôn mượn sách về nhà.

Sự tăng giá vé thư viện trù liệu vẫn còn bị trì hoãn đến khi nào một tạp tục về một ngân quỹ điều hòa, được quảng bá rộng rãi.

Sát với việc này và cũng lệ thuộc vào đó là nhu cầu về sách và các tài liệu khác. Tổng số loại sách tại các thư viện chuyên

môn và cho toàn thể trong nước đã gia tăng với nhiều khía cạnh. Tuy nhiên, số lượng lại không phản chiếu phẩm chất và sự thích hợp của các sách may. Phản ứng các bộ trung thư vẫn còn quá ít ỏi và không được chọn lựa kỹ càng. Tăng phẩm đóng góp một phần lớn vào số sách dự trữ và các loại may, nếu không thích hợp với tuổi tác và ý thích của độc giả, có thể không được chuyển tới một thư viện mà ở đây có lẽ những sách đó có thể có ích hơn. Có nhiều qui tắc quá chặt chẽ đã làm cho sự luân chuyển sách giữa các Bộ của chánh phủ thành ra khó khăn, ngay cả ở trong nội bộ các đơn vị chánh quyền. Quan niệm và tập tục trao đổi tài liệu mới được thịnh hành thời.

Một nguyên nhân của sự khán hiềm này, mà cả hai giới quản thủ thư viện cũng như hành chánh không có trách nhiệm gì, là sự thiếu thốn nhiều sách Thái-lan thích hợp có sẵn để thủ đắc. Việc này là một sự thật đặc biệt ở trong trường tiểu học, ở các ban nhi đồng tại thư viện công cộng cũng như trong môn khoa học cho sinh viên và tráng niên. Sách đã không được soạn và xuất bản đủ lượng và sắp sẵn để đáp lại nhu cầu dân chúng chỉ biết đọc tiếng Thái. Sách về Tây phương ngữ thì dắt và chỉ hợp với một số bách phân nhỏ của dân chúng có thể đọc được những loại này. Sự phát động việc dịch thuật được kể ở đây như là sự thích hợp, nhưng việc khuyến khích các tác giả và nhà xuất bản những tài liệu quốc nội lại là phạm vi trách nhiệm của Chánh phủ.

Những sách khâu rẻ tiền được dùng, nếu có thể, để có sự thay đổi và để tiết kiệm quỹ sách nhưng không thể làm cột trụ cho một bộ tùng thư thường xuyên trong dịch vụ thư viện căn bản.

Rất ít thư viện cung cấp dụng cụ thính thị. Những thư viện thuộc cơ quan giáo dục, có tài liệu mỏng, phim tĩnh, một số phim ảnh, băng ghi âm. Những loại này không sẵn có ở tại các thư viện công cộng. Tạp chí có tranh ảnh và nhật báo thường được cung cấp. Thường không có sẵn để trang bị để thay dụng cụ thính thị bị hỏng.

Việc điều hành nội bộ và tổ chức thư viện đã được cải cách nhiều. Bảng dịch Thái ngữ về bộ sách phân loại thập phân Dewey, là một dụng cụ đáng dùng được cho quản thủ thư viện Thái Lan và các chỉ thị về tổng kê và phân loại qua các lớp thư viện học cùng việc thực tập đã tiền tới sự tiêu chuẩn hóa lãnh vực tổ chức chuyên môn này. Nhiều hệ thống phân loại đã được dùng, nhưng đa số quản thủ thư viện theo một hình thức thư mục tiêu chuẩn được sửa đổi để tổng kê sách. Không có sự tập trung các phương sách kỹ thuật ở các đại học mà chỉ mới có một thư mục liên kết trong một đại học, và gọi là sơ qua sự giám thị và sự khuyên cáo của các thư viện trung ương với ban nhân viên đã được huấn luyện và có kinh nghiệm đối với nhiều thư viện phân khoa. Dù rằng thư viện học đường được tổ chức riêng biệt, vẫn có sự kiểm soát của một

sô chuyên viên cao cấp của bộ Giáo-đục về việc chọn sách và nguyên tắc điều hành. Thư viện công cộng cũng được kiểm soát như vậy và nay lại có một vị quản thủ thư viện đã được huân luyện ở ngoại quốc để làm cố vấn chuyên nghiệp.

Trừ Thư viện quốc gia với một số nhân viên là 59 người, không có một thư viện nào khác khả lớn để cần có một tổ chức hành chánh kỹ lưỡng. Nhưng vẫn để thực hành của nhân viên thì giản dị và làm mọi người thoả mãn khi mà số người còn ít và sự truyền đạt được dựa vào việc người này chuyển sự hiểu biết cho người kia.

Số quản thủ thư viện đã gia tăng nhiều; tuy nhiên vẫn thiếu thốn nhân viên được huân luyện. Tân sĩ Gelfand ước lượng là còn cần tới 50 người mới cho Thư viện quốc gia và 25.000 quản thủ thư viện học đường nếu các tiêu chuẩn được áp dụng. Ngân sách của Thư viện quốc gia trong năm 1970 có thể dài hạn được cho 14 nhân viên chuyên nghiệp mới mặc dầu là trong năm 1969 nhu cầu đã lên đến tận bắc. Ba chương trình giáo dục về thư viện học không thể đào tạo gấp những vị quản thủ thư viện để đáp lại nhu cầu khẩn cấp này. Các chương trình phụ của các viện huân luyện giáo chức và các trường cao đẳng sư phạm có thể giải quyết vẫn đe quản thủ thư viện học đường, nhưng ngày nay sự đòi hỏi bắt ngờ về quản thủ thư viện công cộng sẽ đặt ra một vấn đề hoàn toàn lớn gần như vấn đề quản thủ thư viện học đường.

Một số quản thủ thư viện sẽ tiếp tục đi thụ huân ở ngoại quốc; nhưng tại trường Đại học Chulalongkorn cấp bằng cao học về thư viện đã được đặt ra để đào tạo đa số các quản thủ thư viện muôn có các chức vụ điều khiển tại Thái-lan.

Viện Sư-pham Kurusapha với các khuyến cáo về chính sách và tiêu chuẩn cho các trường đã công nhận là người quản thủ thư viện học đường — thuộc thành phần nhân viên phân-khoa đại-học và đã để họ thu hưởng một qui chế giống như qui chế giáo sư — phải gồm đủ kinh nghiệm để sửa soạn nghề nghiệp chuyên môn. Các quản thủ thư-viện học-đường không cần phải dạy học thêm mà vẫn được tăng lương và thăng thưởng. Tuy nhiên, người ta đã đặt một mức tối đa cho trát ngạch của họ để họ không được phép vượt qua. Bởi vậy, hiện nay các quản-thủ thư-viện đại-học phải kiêm cả giảng-viên mới được hưởng đủ quyền lợi về qui chế và lương bổng. Còn các vị quản thủ làm việc tại các thư viện công cộng thì không được công nhận.

Chánh phủ Thái-lan đã mạnh tiền trong việc quyết tâm để dân chúng có một đời sống khá hơn. Mở mang giáo dục, y tế, cải tiến xã hội, kinh tế, thêm tiện nghi về đường sá và điện lực, chú tâm đến nông nghiệp, tất cả đều nhằm tạo một không khí đổi mới.

Các quan-thủ thư-viện đều được kêu gọi để đóng góp vào sự tân-tới này. Thủ-phẩm và dịch-vụ thư-viện là những nguồn tài-liệu để học hỏi và nghiên cứu trong việc làm hậu thuẫn cho sự mở-mang kinh-tế và văn-hoa của xứ-sở : người dân có học chỉ hướng về thư-viện để luôn-luôn có phuơng-tiện trau-giồi văn-hoa và giáo-dục.

Trong mươi-năm qua, tại Thái-lan, ngành thư-viện đã mở-mang nhiều đền-nỗi ngay cả các lãnh-vực liên-hệ chỉ hời cài-tiền cũng được chú-ý. Với dịch-vụ thư-viện trong đê-vãng vừa qua đã-tiền qua mức-thì người ta tất-phải chứng-kiện một chương-trình mở-mang thư-viện phi-thường-hơn trong mươi-năm-tới-vậy./.